

ข้อสังเกต ในการดำเนินคดีในชั้นศาล

1

รศ.พิเศษ ดร.ประทีป ทับอัฐตานนท์

หัวข้อการบรรยาย

1. การร่างคำฟ้อง คำให้การ
2. การเตรียมคดี
3. การว่าคดี
4. การอุทธรณ์ คำพิพากษา

คดีอาญา

- กรณีที่ผู้เอาประกันภัยเป็นจำเลยในข้อหาความผิดประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือตาย

โจทก์ คือ พนักงานอัยการ

รับสารภาพ

จำเลยควรจัดทำรายการการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย / ผู้ตาย ให้ชัดเจน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จ่ายไปแล้ว เงินที่จะวางเป็นค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย/ญาติผู้ตาย ประกอบการพิจารณาของศาล

ปฏิเสธ

ควรพิจารณาจากคำฟ้องให้ดีกว่า คำฟ้องบรรยายตรงตามความจริงหรือไม่ พยานหลักฐานที่โจทก์อ้างมาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ผู้เสียหายจะเข้ามาในคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ซึ่งจำเลยต้องยื่นคำให้การในคดีส่วนแพ่งด้วย

➤ *ความเป็นผู้เสียหายนิตินัย*

(ฎีกาที่ 10469/2556, 8794/2556, 793/2556, 14023/2557, 5055/2559, 7426-7427/2557)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10469/2556

เมื่อข้อเท็จจริงฟังยติว่าโจทก์ร่วมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตาย และไม่มีอำนาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ดังนั้นโจทก์ร่วมไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ในคดีนี้ชอบที่จะไปว่ากล่าวในคดีส่วนแพ่งต่างหาก ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8794/2556

เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ว่าผู้ตายมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด จึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ย่อมเป็นอันตกไป กรณีเป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมต้องว่ากล่าวเอาทั้งจำเลยเป็นคดีแพ่ง ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบ มาตรา 225

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8793/2556

เมื่อข้อเท็จจริงว่าผู้ตายมีส่วนประมาทยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ผู้ตายจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วมซึ่งเป็นบุตรของผู้ตายไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ รวมทั้งมีผลให้คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ตกไปด้วย ที่ศาลชั้นต้นมิได้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของโจทก์ร่วม กับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วมจึงไม่ชอบ และที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยโดยฟังว่า จำเลยมีส่วนประมาทไม่ยิ่งหย่อนกว่าผู้ตาย จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม อันเป็นการวินิจฉัยคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ร่วม ก็เป็นการไม่ชอบเช่นกัน และไม่ก่อให้เกิดสิทธิฎีกาแก่โจทก์ร่วม ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14023/2557

แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น แต่คดีในส่วนอาญาได้มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดไปก่อนแล้วจึงมีการพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแพ่งในภายหลัง เช่นนี้ปัญหาว่าผู้ร้องมีส่วนประมาทด้วยมีผลทำให้ผู้ร้องไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 หรือไม่ จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาส่งอาญา แต่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาในคดีส่วนแพ่ง การที่ผู้ร้องมีส่วนประมาทซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 ศาลต้องพิเคราะห์พฤติการณ์ว่าฝ่ายใดเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไรนั้น

มิได้ทำให้ความเป็นผู้เสียหายของผู้ร้องในอันที่เรียกเอาค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ที่ยื่นไว้ในคดีส่วนอาญาซึ่งถึงที่สุดแล้วสูญสิ้นไปแต่อย่างใด ผู้ร้องยังมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยได้ตามบทบัญญัติดังกล่าวทุกประการ เพียงแต่จะเรียกได้มากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ว่าผู้ร้องกับจำเลยฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายยิ่งหย่อนกว่ากันเท่านั้น ดังนั้นที่จำเลยอ้างว่าผู้ร้องประมาทด้วยจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยและไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจึงฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5055/2559

เหตุคดีนี้เกิดจากการที่จำเลยขับรถจักรยานยนต์เล่นแข่งรถกระบะที่อยู่ด้านหน้าลำเข้าไปเฉี่ยวชนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายที่เล่นสวนทางมาในช่องเดินรถของผู้ตาย ซึ่งหากจำเลยไม่ขับรถจักรยานยนต์เล่นลำเข้าไปในช่องเดินรถของผู้ตายเหตุครั้งนี้ก็คงไม่เกิดขึ้น ส่วนที่จำเลยฎีกาว่าผู้ตายขับรถโดยไม่ซิดชอบทางด้านซ้ายและขับรถมาด้วยความเร็ว ก็อาจเป็นเพียงการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เท่านั้น ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการกระทำความผิดของจำเลย ประการสำคัญขณะเกิดเหตุผู้ตายขับรถจักรยานยนต์เล่นอยู่ในช่องเดินรถของตน การที่ผู้ตายขับรถโดยไม่ซิดชอบทางด้านซ้ายและขับรถมาด้วยความเร็วดังกล่าวจึงไม่ใช่เป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้รถจักรยานยนต์ของผู้ตายถูกรถจักรยานยนต์ของจำเลยเฉี่ยวชน แต่การที่รถจักรยานยนต์ของผู้ตายถูกรถจักรยานยนต์ของจำเลยเฉี่ยวชน และผู้ตายถึงแก่ความตายเป็นผลโดยตรงจากการกระทำโดยประมาทของจำเลย ผู้ตายหามีส่วนประมาทด้วยไม่ ผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วมทั้งสองซึ่งเป็นบิดามารดาของผู้ตายย่อมมีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7426-7427/2557

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา โดยไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ให้นำข้อเท็จจริงที่ได้จากคำพิพากษาของคดีในส่วนแพ่งมาฟังเป็นยุติในคดีส่วนอาญาได้ การที่ข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่งฟังได้ว่าผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยจึงคงเพียงแต่นำมาฟังประกอบในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนว่าโจทก์ร่วมควรจะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยเพียงใดเท่านั้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยโดยนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาคดีส่วนแพ่งมารับฟังในการวินิจฉัยคดีส่วนอาญาว่า ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วย ผู้ตายจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย แล้วพิพากษายกคำร้องของ ว. บิดาผู้ตายที่ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ เป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1917/2529

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ให้สิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ โดยไม่จำเป็นต้องไปฟ้องเป็นคดีแพ่งเรื่องใหม่ แต่มาตรา 44/1 วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่า คำร้องดังกล่าวเป็นเพียงคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ถือว่าผู้เสียหายอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ในคดีส่วนแพ่ง จึงมีสิทธิเพียงอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนแพ่งเท่านั้น คดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ในคดีส่วนอาญา ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 30 จึงไม่มีฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนอาญาได้ ฎีกาของผู้ร้องที่ว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่จึงเป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาจึงไม่อาจฎีกาได้ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลต้องถือข้อเท็จจริงในส่วนคดีอาญาที่รับฟังเป็นยุติว่าจำเลยไม่ได้ร่วมกระทำผิด ตามมาตรา 46 จึงต้องฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

- ใครทำละเมิด
- ความเสียหาย
- อายุความ

ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา โจทก์ร่วมจะเรียกให้ผู้รับประกันภัยเข้ามาเป็นคู่ความฝ่ายที่สามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (3)(ก)(ข) ไม่ได้

ประเภทคดีผู้บริโภค

กรณีและผู้เอาประกันภัย ฟ้อง ผู้รับประกันภัย สืบเนื่องจากสัญญาประกันภัย เป็นคดีผู้บริโภค (คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่ 162/2551)

คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่ 162/2551

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ทั้งสองทำสัญญาประกันภัยกับจำเลยเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินจากอัคคีภัย ต่อมาเกิดเพลิงไหม้อาคารและทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งประกันอัคคีภัยไว้แก่จำเลย แต่จำเลยไม่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญา ขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์

พิเคราะห์แล้ว ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3 คดีผู้บริโภค หมายความว่า (1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบการซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ ได้ความตามคำฟ้องและเอกสารท้ายฟ้องตลอดจนคำให้การว่า

คดีแพ่ง

โจทก์ทั้งสองทำสัญญาประกันภัยกับจำเลยโดยโจทก์ทั้งสองเป็นผู้เอาประกันทรัพย์สินจากเหตุอัคคีภัย โดยจ่ายเบี้ยประกันภัยเป็นการตอบแทนสำหรับการเข้ารับภาระเสี่ยงภัยของจำเลยแทนโจทก์ทั้งสอง ตามสัญญาดังกล่าว กิจการที่จำเลยเข้าไปรับภาระเสี่ยงภัยแทนโจทก์ถือได้ว่าเป็นการจัดทำกิจการงานให้ อย่างหนึ่ง กิจการของจำเลยจึงเป็นการให้บริการ ถือได้ว่าจำเลยเป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้ประกอบ ธุรกิจ ส่วนโจทก์ทั้งสองอยู่ในฐานะผู้ได้รับบริการจากจำเลยและเป็นผู้บริโภค เมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องให้ จำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยพร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นคดีพิพาทระหว่างผู้ประกอบ ธุรกิจกับผู้บริโภคเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการใช้บริการ เป็นคดีผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3(1)

วินิจฉัยว่า คดีของโจทก์เป็นคดีผู้บริโภค

วินิจฉัย ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2551

กรณีและผู้รับประกันภัย ฟ้อง ผู้เอาประกันภัย สืบเนื่องจากสัญญาประกันภัย เป็นคดีผู้บริโภค

ประเภทคดีสามัญ

กรณีที่ผู้เสียหายฟ้องผู้รับประกันภัย สืบเนื่องจากสัญญาประกันภัย ไม่เป็นคดี ผู้บริโภค (คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่ 180/2551)

คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่ 180/2551 โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า โจทก์ทั้งสองเป็นบิดา และมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายวีระวัฒน์ ประชุมรักษ์ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2550 นายชลธาร กัลป์ตินันท์ขับรถกระบะ หมายเลขทะเบียน กง 2875 อุบลราชธานี ที่จำเลยรับประกันภัยไว้มาด้วยความเร็วสูง โดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง ตัดหน้ารถยนต์ของ นายสุรเทพหรือเทพจันทร์รักษ์ ที่แล่นตามมา เป็นเหตุให้รถยนต์ที่นายสุรเทพขับพุ่งเข้าเฉี่ยวชน รถยนต์ที่นายชลธารขับ แล้วรถยนต์ของนายชลธารเสียหลักพุ่งเข้าชนนายวีระวัฒน์ ประชุมรักษ์ และนายกิตติศักดิ์ เผ่าดวงดี ถึงแก่ความตาย จำเลยผู้รับประกันภัยรถยนต์คันที่นายชลธารขับ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามเงื่อนไขกรมธรรม์ต่อผู้ประสบภัย ขอให้บังคับจำเลย ชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ทั้งสอง

พิเคราะห์แล้ว ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3 คดีผู้บริโภค หมายความว่า (1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบการซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ ได้ความตามคำฟ้องว่านายชลธาร กัลป์ตินันท์ ขับรถกระบะ หมายเลขทะเบียน กง 2875 อุบลราชธานี ซึ่งจำเลยเป็นผู้รับประกันภัยชนนายวีระวัฒน์ ประชุมรักษ์ บุตรชายของโจทก์ทั้งสองเป็นเหตุให้นายวีระวัฒน์ถึงแก่ความตาย โจทก์ทั้งสองจึงฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลย เห็นว่า แม้จำเลยเป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจรับประกันภัย โดยเรียกค่าเบี้ยประกันภัยจากลูกค้าเป็นการตอบแทนอันเป็นการดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการค้า ตามปกติของตน จึงเป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้ประกอบธุรกิจก็ตาม แต่โจทก์ทั้งสองมิใช่ผู้เอาประกันภัย หากแต่เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการทำละเมิด โดยเป็นบิดาและมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายวีระวัฒน์ ซึ่งถึงแก่ความตายจากการถูกรถยนต์ที่เอาประกันภัยไว้กับจำเลยพุ่งเข้าชน โจทก์ทั้งสองจึงมิใช่ผู้ได้รับบริการจากจำเลยและไม่เป็นผู้บริโภค คดีระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยจึงไม่ใช่คดีพิพาทระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภคเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3(1)

วินิจฉัยว่า คดีของโจทก์ทั้งสองไม่เป็นคดีผู้บริโภค

วินิจฉัย ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2551

คดีแพ่ง เป็นคดีที่ผู้รับประกันภัยฟ้องผู้ทำละเมิด หลังจากที่ได้ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้เอาประกันภัยแล้ว เป็นการรับช่วงสิทธิตามมาตรา 880 วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ 6638/2540 และ 7274/2546)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6638/2540 โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยตรงในการเรียกค่าเสียหายจากเหตุรถยนต์ชนกันแต่โจทก์มีส่วนได้เสียในฐานะผู้รับประกันและอาจรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 วรรคหนึ่ง ระบุว่า ถ้าความวินาศภัยได้เกิดขึ้นเพราะการกระทำของบุคคลภายนอกผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปเป็นจำนวนเพียงใด **ผู้รับประกันภัยย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยและของผู้รับประกันโยชน์ซึ่งมีต่อบุคคลภายนอกเพียงนั้น** เมื่อโจทก์ยังไม่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทน โจทก์จึงไม่ใช่ผู้รับช่วงสิทธิและไม่มีอำนาจฟ้องที่โจทก์ฎีกาว่าเป็นการฟ้องตั้งสิทธิเป็นสิทธิของโจทก์เองนั้นก็ไม่มีกฎหมายสนับสนุนไว้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7274/2546 ขณะฟ้องคดีโจทก์ยังมีได้ชำระเงินค่าซ่อมรถยนต์คันที่รับประกันภัยเนื่องจากอยู่ยังซ่อมไม่เสร็จ แต่การที่โจทก์นำรถยนต์ไปให้อู่ทำการซ่อมและทางอู่ได้รับทำการซ่อมให้ในราคาที่ตกลงกันไว้ นั้น โจทก์ย่อมมีความผูกพันที่จะต้องชำระค่าซ่อมตามจำนวนเงินที่ตกลงกันไว้ ทั้งต่อมาทางอู่ได้ทำการซ่อมรถยนต์จนเสร็จและมอบรถยนต์ให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปเรียบร้อยแล้ว จึงถือได้ว่าโจทก์ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้วตามจำนวนเงินราคาค่าจ้างที่ได้ตกลงไว้กับอู่ โจทก์ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าของรถยนต์มาเรียกร้องค่าซ่อมรถยนต์จากจำเลยได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 วรรคหนึ่ง โจทก์ฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบโจทก์ในฐานะโจทก์เป็นผู้รับช่วงสิทธิ โจทก์ย่อมมีสิทธิคิดดอกเบี้ยในเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินจำนวนนั้นไป โจทก์จ่ายค่าซ่อมรถยนต์ให้อู่ไปเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2542 ซึ่งเป็นเวลาหลังจากโจทก์ฟ้องแล้ว โจทก์จึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2542 จนกว่าจะชำระเสร็จ

รับช่วงสิทธิเท่าที่นี้มีอยู่จริง (ฎีกาที่ 4443/2559 ,10461/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4443/2559 โจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ตามสัญญาประกันภัยต้องชำระค่ารักษาพยาบาลให้แก่ ฐ. และนาวาอากาศเอก ฤ. ผู้โดยสารรถคันที่ โจทก์รับประกันภัย แล้วรับช่วงสิทธิของ ฐ. และนาวาอากาศเอก ฤ. มาไล่เบี้ยเอาจากผู้ต้องรับผิดชอบจากการที่รถเกิดเฉี่ยวชนกัน เมื่อเหตุที่รถเฉี่ยวชนกันเกิดจากความประมาทของผู้ขับรถคันที่โจทก์รับประกันภัย และจำเลยที่ 1 ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบค่าเสียหายให้แก่ ฐ. และนาวาอากาศเอก ฤ. ครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาล

(ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ต่อไปว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลของนางฐิมนพัฒน์และนาวาอากาศเอกฤาชารวม 120,942 บาท หรือไม่ เห็นว่า โจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ตามสัญญาประกันภัยต้องชำระค่ารักษาพยาบาลให้แก่นางฐิมนพัฒน์และนาวาอากาศเอกฤาชา ผู้โดยสารรถคันที่โจทก์รับประกันภัย

แล้วรับช่วงสิทธิของนางฐิมนพัฒนาและนาวาอากาศเอกฤาชา มาไล่เบี้ยเอาจากผู้ต้องรับผิดชอบจากการที่รถเกิดเฉี่ยวชนกัน เมื่อเหตุที่รถเฉี่ยวชนกันเกิดจากความประมาทของผู้ขับรถคันที่โจทก์รับประกันและจำเลยที่ 1 ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน **จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่นางฐิมนพัฒนาและนาวาอากาศเอกฤาชาครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาล 120,942 บาท โจทก์จึงรับช่วงสิทธิของนางฐิมนพัฒนาและนาวาอากาศเอกฤาชาเรียกร้องค่าเสียหายส่วนนี้จากจำเลยที่ 1 ได้ครึ่งหนึ่งเป็นเงิน 60,471 บาท** ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยให้โจทก์มีสิทธิเรียกร้องเพียงค่าเสียหายเบื้องต้น ตามกรรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10461/2558 เมื่อโจทก์ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันแล้ว ก็ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยผู้เป็นเจ้าของนี้ได้และชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้ยีมีอยู่ในมูลหนี้ รวมทั้งประกันแห่งหนี้ยีในนามของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 226 และมาตรา 880 มีความหมายว่าเจ้าหนี้ยีมีสิทธิเพียงใดผู้รับช่วงสิทธิก็ได้รับสิทธิไปเพียงนั้นเสมอเหมือนกันตามความเสียหายที่แท้จริง

รับช่วงสิทธิ ไม่ต้องใช้เอกสารกรมธรรม์ต้นฉบับก็ได้ (ฎีกาที่ 3098/2530, 3888/2537, 3180/2538,) ไม่ชี้ตงอากรก็ได้ (ฎีกาที่ 5086/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3098/2530 การประกันภัยเป็นนิติกรรมในลักษณะประเภทของสัญญาอย่างหนึ่งซึ่งมีผลทำให้เกิดนิติสัมพันธ์อันพึงต้องปฏิบัติและบังคับระหว่างกันเฉพาะแต่คู่สัญญาเท่านั้น หากมีผลผูกพันให้ใช้บังคับแก่บุคคลภายนอกไม่โจทก์ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกให้รับผิดชอบในผลจากมูลละเมิดของจำเลย ไม่ใช่เป็นการฟ้องบังคับคดีตามสัญญาประกันภัยโดยตรง จึงไม่อยู่ในบังคับต้องมีต้นฉบับกรมธรรม์ประกันภัยลงลายมือชื่อผู้ต้องรับผิดชอบหรือตัวแทนมาแสดงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 และไม่ต้องห้ามมิให้นำพยานบุคคลมาสืบแทนพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 ศาลย่อมรับฟังพยานบุคคลได้ โดยไม่ต้องอาศัยเอกสาร และแม้โจทก์จะส่งอ้างภาพถ่ายสำเนากรมธรรม์ประกันภัยเป็นพยานและแนบคู่ฉบับกรมธรรม์ประกันภัยที่มีได้ปิดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 มาทำยคำแถลงการณ์ของโจทก์ ก็ จะอาศัยเป็นเหตุยกฟ้องโจทก์หาได้ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3888/2537 โจทก์เป็นผู้รับประกันภัยได้ชดใช้ค่าเสียหายตามกรมธรรม์ประกันภัยแก่ผู้เอาประกันภัยไปแล้ว จึงรับช่วงสิทธิมาฟ้องเรียกเอาแก่จำเลยผู้ขนส่ง มิได้ฟ้องบังคับคดีตามสัญญาประกันภัยจึงไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 วรรคแรกอันจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบมาแสดงจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ และไม่ตกอยู่ภายในบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 เพราะมิใช่กรณีมีกฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3180/2538 โจทก์เข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัย
ฟ้องจำเลยโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 880
มิใช่เป็นการฟ้องร้องบังคับคดีตามสัญญาประกันจึงไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 วรรคหนึ่งและไม่ตกอยู่ภายใต้
บังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 เพราะมิใช่กรณี
กฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง ดังนั้นโจทก์จึงมีสิทธินำสืบพยาน
เอกสารคู่ฉบับหนังสือกรมธรรม์ประกอบพยานอื่นๆ ในข้อรับช่วงสิทธิเพื่อแสดงว่า
โจทก์รับประกันภัยรถยนต์คันเกิดเหตุได้แม้ว่าคู่ฉบับหนังสือกรมธรรม์ประกันภัยจะ
ปิดอากรแสตมป์ไม่ครบบริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 ก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5086/2558 ประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับกรรมธรรม์
ประกันภัยมีเพียงว่า โจทก์รับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยหรือไม่ เมื่อโจทก์นำ
สืบพยานบุคคลฟังได้แล้วว่า โจทก์เป็นผู้รับประกันภัยความเสียหายซึ่งเกิดขึ้น
ภายในสถานที่ประกอบการหรือเกิดขึ้นจากการใช้สถานที่ประกอบการไว้จากบริษัท
พ. ผู้เอาประกันภัย การอ้างกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นพยานจึงเป็นเพียงนำสืบ
ประกอบพยานอื่นในประเด็นเรื่องการรับช่วงสิทธิ ไม่ได้นำสืบบังคับตาม
กรรมธรรม์ประกันภัยโดยตรง ดังนั้น แม้กรรมธรรม์ประกันภัยจะไม่ได้ชี้ชัดว่าอาคาร
แสดมภ์ก่อนอ้างส่งเป็นพยาน ก็ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

อายุความในการฟ้องหลังการรับช่วงสิทธิ (ฎีกาที่ 4966/2558 ,4373/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4966/2558 โจทก์ฟ้องโดยเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยที่มีต่อจำเลยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880วรรคหนึ่ง สิทธิเรียกร้องของโจทก์ผู้รับประกันภัยจึงมีเท่ากับสิทธิเรียกร้องของผู้เอาประกันภัยที่มีอยู่โดยมูลหนี้ต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 226 วรรคหนึ่ง ดังนั้น เมื่อผู้เอาประกันภัยต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนด 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448วรรคหนึ่ง โจทก์ก็ต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4373/2558 ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้เสียหายในทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำไปในทางปฏิบัติหน้าที่ ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานรัฐโดยตรง แต่ห้ามมิให้ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่รัฐนั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 1 กระทำละเมิดในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวหาได้บัญญัติให้จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ผู้กระทำละเมิดดังเช่นในฐานนายจ้างกับลูกจ้างไม่ จึงไม่อาจกำหนดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับ แต่เนื่องจากตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มิได้บัญญัติอายุความฟ้องร้องหน่วยงานรัฐได้โดยเฉพาะ จึงต้องนำกำหนดอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 มาใช้บังคับแก่กรณีนี้

รับช่วงสิทธิในการฟ้องร้อง ไม่ใช่รับช่วงสิทธิในการบังคับคดี (ฎีกาที่ 12622/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12622/2558 ผู้ร้องเป็นผู้รับประกันภัยความซื่อสัตย์ของจำเลยที่ 1 ผู้เป็นลูกจ้างไว้จากโจทก์ผู้เป็นนายจ้างระหว่างปฏิบัติงานจำเลยที่ 1 รับชำระหนี้จากลูกค้าแล้วไม่นำส่งโจทก์และไม่ส่งเงินทดรองคืนโจทก์ เข้าเงื่อนไขความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย ผู้ร้องจึงใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ ผู้ร้องสามารถเข้ารับช่วงสิทธิของโจทก์เรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนที่ใช้ไปจากจำเลยทั้งสอง (จำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้าประกันความรับผิดของจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์) ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 วรรคหนึ่งและมาตรา 226วรรคหนึ่ง ซึ่งหมายถึงการใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลโดยผู้รับประกันภัยเป็นโจทก์ฟ้องในนามของผู้รับประกันภัยแทนผู้เอาประกันภัย ไม่ใช่การรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยในการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 การบังคับคดีเป็นสิทธิของคู่ความฝ่ายชนะคดีหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิให้ผู้รับประกันภัยเข้ารับช่วงสิทธิในการบังคับคดีของผู้เอาประกันภัยได้ ผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจึงเข้ารับช่วงสิทธิในการบังคับคดีตามคำพิพากษาเอาแก่จำเลยทั้งสองไม่ได้

ฟ้องผู้เอาประกันภัย กรณีที่ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบบุคคลภายนอก - เมาสุรา (ฎีกา 6914/2559, 8789/2559, 1637/2538)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6914/2559 เมื่อจำเลยชำรดยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยไว้โดยได้รับความยินยอมจากผู้เอาประกันภัยในขณะเมาสุรา แล้วเกิดอุบัติเหตุชนท้ายรถยนต์ที่ ส. ขับได้รับความเสียหาย จึงเสมือนจำเลยเป็นผู้เอาประกันภัยก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ตามกรมธรรม์ประกันภัยหมวดการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ข้อ 8 กำหนดให้โจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยคำจันต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกโดยไม่อาจยกข้อต่อสู้ที่ยกเว้นความคุ้มครองกรณีการขับขี่โดยบุคคลซึ่งในขณะขับขี่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเส้นเลือดไม่น้อยกว่า 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เพื่อปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อโจทก์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกแล้ว ย่อมมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงินที่โจทก์จ่ายไปคืนแก่โจทก์ตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัย หมวดการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ข้อ 8 วรรคสาม กรณีดังกล่าวเป็นการฟ้องเรียกเงินที่ผู้รับประกันภัยได้ชดใช้ให้แก่บุคคลภายนอกไปคืนจากผู้เอาประกันภัยตามสัญญาประกันภัย ซึ่งแตกต่างจากการเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความในมาตรา 882 วรรคหนึ่ง และเป็นกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงมีอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่โจทก์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกไป คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8789/2559 การที่จำเลยที่ 1 ขับรถชนรถคันอื่นจนทำให้เกิดความเสียหายแก่รถอื่นถึง 3 คัน ย่อมเป็นผลโดยตรงอันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 1 ซึ่งขับรถด้วยความเร็วสูงในขณะเมาสุรา เมื่อตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ท้ายตารางกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ข้อ 7 ระบุว่า การประกันภัยไม่คุ้มครองความรับผิดอันเกิดจาก 7.6 การขับขี้นโดยบุคคลซึ่งในขณะขับขี้น มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเส้นเลือดไม่น้อยกว่า 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ข้อ 8 วรรคสอง ระบุว่าเงื่อนไขตาม 7.6 บริษัทจะไม่นำมาเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกเพื่อปฏิเสธความรับผิด เมื่อโจทก์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้วตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ประกันภัย ข้อ 8 วรรคสาม โจทก์มีสิทธิเรียกร้องเอาคืนจากผู้เอาประกันภัยได้

ตามเงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัย ผู้เอาประกันภัยที่จะถูกเรียกค่าสินไหมทดแทนคืนจากบริษัทผู้รับประกันภัยนั้น หมายถึง ผู้เอาประกันภัยที่เป็นผู้ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก แต่ขณะเกิดเหตุคดีนี้จำเลยที่ 2 ผู้เอาประกันภัยมิใช่เป็นผู้ทำละเมิด โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกคืนค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 2 แม้จำเลยที่ 2 มิได้ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นต่อสู้ แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1637/2538 กรมธรรม์ประกันภัยระบุว่าสัญญาไม่คุ้มครองการสูญเสียชีวิตหรือทุพพลภาพอันเกิดขึ้นโดยทางตรงหรือทางอ้อมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขณะที่หรือเนื่องจากผู้เอาประกันเมาสุราหรือแพ้อา หมายความว่าสัญญาไม่คุ้มครองการมรณะของผู้เอาประกันอันเกิดขึ้นโดยตรงจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากผู้เอาประกันเมาสุรา การที่จำเลยพิสูจน์ได้เพียงว่าผู้เอาประกันถึงแก่กรรมโดยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขณะที่เมาสุราตามหลักวิชาการแพทยโดยพิสูจน์ไม่ได้ว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นเนื่องจากผู้เอาประกันเมาสุรา จำเลยจึงไม่ได้รับการยกเว้นความรับผิดชอบตามข้อสัญญาดังกล่าว

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่อของผู้เอาประกันภัย ตามมาตรา 867
วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ 5434/2537, 2124/2558, 5133/2542, 2661/2532)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5434/2537 โจทก์ฟ้องอ้างว่าจำเลยนำรถยนต์มาประกันภัยกับ
โจทก์แล้วค้างชำระเบี้ยประกันภัย แต่ปรากฏว่าในสำเนากรมธรรม์ประกันภัยทั้ง 5 ฉบับที่
โจทก์อ้างส่งต่อศาล ไม่มีลายมือชื่อจำเลยหรือตัวแทนจำเลย โจทก์จึงไม่อาจฟ้องร้อง
บังคับคดีให้จำเลยชำระเบี้ยประกันภัยได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
867 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2124/2558 การฟ้องบังคับคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 วรรคหนึ่ง หมายถึงกรณีผู้เอาประกันภัยฟ้องบังคับผู้รับประกันภัย ให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา หรือกรณีที่ผู้รับประกันภัยฟ้องบังคับเอาเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัย คดีนี้โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยฟ้องจำเลยทั้งสามผู้ขนส่งให้ร่วมกันรับผิดชอบเนื่องจากสินค้าของผู้เอาประกันภัยเสียหายระหว่างการขนส่งของจำเลยและโจทก์ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัยแล้ว เข้ารับช่วงสิทธิฟ้องร้องจำเลยทั้งสามโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 ได้ กรณีมิใช่เป็นการฟ้องบังคับคดีตามสัญญาประกันภัยดังกล่าวอันจะตกอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 วรรคหนึ่ง

(คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ว่า สัญญาประกันภัยระหว่างโจทก์และผู้เอาประกันภัยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า สัญญาประกันภัยนั้นกฎหมายมิได้กำหนดแบบแห่งนิติกรรมไว้ เพียงแต่บังคับให้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบหรือตัวแทนเป็นสำคัญ มิฉะนั้นจะฟ้องร้องให้บังคับคดีมิได้ ดังนั้น สัญญาประกันภัยจึงเกิดขึ้นเมื่อมีการแสดงเจตนาทำคำเสนอคำสนองถูกต้องตรงกัน และการฟ้องร้องบังคับคดีตามสัญญาประกันภัยที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบหรือลายมือชื่อตัวแทนฝ่ายนั้นเป็นสำคัญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867วรรคหนึ่ง นั้น หมายถึงกรณีผู้เอาประกันภัยฟ้องร้องบังคับผู้รับประกันภัยให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา หรือกรณีที่ผู้รับประกันภัยฟ้องร้องบังคับเอาเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัย)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5133/2542 สัญญาประกันภัยกฎหมายมิได้กำหนดแบบแห่งนิติกรรมไว้ เพียงแต่บังคับให้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบหรือตัวแทนเป็นสำคัญมิฉะนั้นจะฟ้องร้องให้บังคับคดีมิได้ ดังนั้น สัญญาประกันภัยจึงเกิดขึ้นเมื่อมีการแสดงเจตนาทำคำเสนอคำสนองถูกต้องตรงกัน

ส. ผู้จัดการจำเลย สาขาขอนแก่น มิได้เป็นตัวแทนผู้มีอำนาจทำสัญญาประกันภัยแทนจำเลย ส.จึงไม่มีอำนาจรับประกันภัยรถยนต์บรรทุกคันพิพาทไว้จากโจทก์ แต่การที่ ส. รับคำขอเอาประกันภัยไว้จากโจทก์ก็เพียงเพื่อส่งคำเสนอของโจทก์ให้แก่บริษัทจำเลย สำนักงานใหญ่พิจารณาว่าจะรับประกันภัยได้หรือไม่เท่านั้น มิใช่เป็นคำสนองรับประกันภัยเมื่อบริษัทจำเลย สำนักงานใหญ่เพิ่งได้รับคำเสนอของโจทก์ เมื่อเวลา 13.55 นาฬิกา อันเป็นเวลาหลังจากที่รถยนต์บรรทุกคันพิพาทได้เกิดเหตุไปแล้วทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยได้มีคำสนองตอบรับประกันภัยรถยนต์บรรทุกคันพิพาทเมื่อใดจึงฟังไม่ได้ว่า ขณะที่รถยนต์บรรทุกคันพิพาทเกิดอุบัติเหตุขึ้นจำเลยได้รับประกันภัยรถยนต์คันดังกล่าวไว้แล้ว อันจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2661/2532 โจทก์ที่ 2 ทำสัญญาซื้อขายมีเงื่อนไขรถยนต์คันพิพาทมาจาก โจทก์ที่ 1 แล้วโจทก์ที่ 2 นำรถไปประกอบการขนส่ง โจทก์ที่ 2 จึงเป็นผู้ครอบครองรถยนต์คันพิพาท อันมีส่วนได้เสียที่จะเอาประกันภัยได้ ใบเสร็จรับเงินค่าเบี้ยประกันภัยมีลายมือชื่อผู้จัดการของจำเลย และมีรายละเอียดต่าง ๆ คือ หมายเลขทะเบียนและรายละเอียดอื่นเกี่ยวกับรถยนต์ที่เอาประกันภัย ทุนประกัน ระยะเวลาประกัน ทั้งระบุหมายเลขของกรมธรรม์ด้วย ดังนี้ ใบเสร็จรับเงินค่าเบี้ยประกันภัย ดังกล่าวยอมเป็นหลักฐานเป็นหนังสือที่จะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2524 โจทก์ที่ 2 ได้โทรศัพท์ทางไกลจากจังหวัดมุกดาหาร ขอเสนอเอาประกันภัยรถยนต์คันพิพาทกับตัวแทนของ จำเลยประจำจังหวัดอุบลราชธานี ตัวแทนจำเลยได้ออกใบเสร็จรับเงินเบี้ยประกันภัยของจำเลยให้แก่ โจทก์ที่ 2 ในวันนั้น โดยระบุระยะเวลาประกันเริ่มวันที่ 3 พฤษภาคม 2524 สิ้นสุด 3 พฤษภาคม 2525 เวลา 0.01 นาฬิกา ตัวแทนจำเลยได้โทรเลขแจ้งจำเลยที่กรุงเทพมหานครจำเลยได้รับโทรเลขวันที่ 4 เดือนเดียวกัน วันที่ 4 พฤษภาคม 2524 โจทก์ที่ 2 ได้ส่งตัวแลกเงินชำระเบี้ยประกันภัยให้ตัวแทน จำเลยและวันที่ 6 เดือนเดียวกันจำเลยได้ออกกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์คันพิพาท ดังนี้ ต้องถือว่าการ ประกันภัยรายนี้ได้ตกลงกันแล้วระหว่างโจทก์ที่ 2 กับตัวแทนจำเลยในวันที่ 2 พฤษภาคม 2524 เมื่อ รถยนต์คันพิพาทถูกคนร้ายปล้นเอาไปตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 2524 เวลา 22 นาฬิกา จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ทั้งสอง.

กรณีที่ผู้รับประกันถูกฟ้องคดีแพ่ง

1. ให้รับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัยค่าจุนโดยตรง

- ค่าเสียหายที่เกิดจากความวินาศภัยแก่บุคคลภายนอก
- กรณีทรัพย์สินเสียหาย

2. กรณีที่หมายเรียกให้เข้ามาเป็นคู่ความฝ่ายที่สาม ตาม ป.วิ. แพ่ง มาตรา 57(ก)

สิ่งที่ควรคำนึงในการดำเนินคดีในศาล

การเตรียมคดี

การร่างคำฟ้อง/คำให้การ

- เขียนชื่อคู่ความผิด(ฎีกาที่ 15722/2558, 10553/2551)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15722/2558 เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่านายสมเกียรติ คล้ายทอง กับนายสมเกียรติ คล้ายทอง เป็นบุคคลคนเดียวกัน การขอแก้ไข เพิ่มเติมชื่อนายสมเกียรติ เข้ามา จึงมิใช่เป็นกรณีฟ้องจำเลยที่ 3 ผิดตัวหรือฟ้อง คดีต่างบุคคลกันและมิใช่เป็นการเพิ่มเติมข้อหาใหม่ หากแต่เป็นการเพิ่มเติมใน รายละเอียดให้ชัดเจนถูกต้องตรงตามความเป็นจริง แม้จะอยู่ในชั้นบังคับคดี แต่ ก็มิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงผลของคำพิพากษาหรือเป็นการบังคับคดี นอกเหนือไปจากคำพิพากษาอย่างไร ทั้งกรณีเช่นนี้มีใช้เป็นการแก้ไขคำฟ้องตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 179 ฉะนั้น จึงไม่อยู่ในบังคับของ มาตรา 180 และมาตรา 181 ที่จะต้องถูกจำกัดระยะเวลาการยื่นคำร้องว่าต้องยื่น ก่อนวันชี้สองสถานหรือก่อนวันสืบพยาน และไม่จำเป็นต้องส่งสำเนาคำร้องให้อีกฝ่าย หนึ่งก่อน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10553/2551 ตามหนังสือมอบอำนาจช่วง และฟ้องเดิมของ โจทก์ระบุว่าฟ้องนางสาวดารุณีเป็นจำเลยที่ 1 โดยให้รับผิดในมูลละเมิด ระบุว่า ฎมิลำเนาของจำเลยที่ 1 อยู่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 3 อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ต่อมา โจทก์ขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องโดยแก้ไขชื่อจำเลยที่ 1 เป็นนางดารุณีหรือนางสาวดารุณี และขอ แก้ไขฎมิลำเนาของจำเลยที่ 1 เป็นบ้านเลขที่ 2/1 หมู่ที่ 10 ซึ่งฎมิลำเนาตามที่ขอแก้ไข ตรงกับฎมิลำเนาปัจจุบันของจำเลยที่ 1 ที่ให้การระบุว่า จำเลยที่ 1 มีฎมิลำเนาอยู่ บ้านเลขที่ 2/1 หมู่ที่ 10 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง โดยระบุว่าย้าย มาจากบ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง และจำเลย ที่ 1 เป็นผู้ครอบครองรถยนต์คันที่ทำละเมิดในคดีนี้

ดังนั้นจึงเป็นการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล และภูมิลำเนาของจำเลยที่ 1 ตามฟ้องเดิม ซึ่งเป็นจำเลยคนเดียวกัน มิใช่แก้ไขคำฟ้องโดยเปลี่ยนตัวจำเลยที่ 1 จาก นางสาวดารุณี เป็นนางสาวดารุณี ซึ่งเป็นคนละคนกันแต่อย่างใด อีกทั้งการที่ โจทก์ระบุชื่อตัวและชื่อสกุลของจำเลยที่ 1 ในหนังสือมอบอำนาจช่วงและคำฟ้อง เดิมผิดพลาดคลาดเคลื่อนนั้น ก็เป็นการสะกดชื่อตัวผิดเล็กน้อยจาก "นางสาว ดารุณี" เป็น "นางสาวดารุณี" พอถือว่าเป็นชื่อเดียวกันนั่นเอง ส่วนชื่อสกุลสะกดผิด จาก "สังข์แก้ว" เป็น "สังข์ทอง" ก็ผิดเฉพาะพยางค์ท้ายเท่านั้น พยางค์หน้าเป็นคำ เดียวกัน ชื่อสกุลจึงคล้ายคลึงกันมาก แสดงว่าที่ระบุชื่อตัวและชื่อสกุลจำเลยที่ 1 ผิดเกิดจากการสับสนเข้าใจผิดในชื่อของจำเลยที่ 1 เท่านั้น ถือว่าโจทก์ได้มอบ อำนาจให้ฟ้องจำเลยที่ 1 และได้ฟ้องจำเลยที่ 1 ตามหนังสือมอบอำนาจช่วงถูกต้อง และถูกต้องชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1

- คำฟ้องเคลือบคลุม (ฎีกาที่ 1287/2539,9532/2557,2582/2551)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1287/2539 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 1(3) ฟ้องแย้งก็เป็นคำฟ้องอย่างหนึ่งดังนั้นการบรรยายฟ้องแย้งก็ต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสองด้วย แต่ฟ้องแย้งของจำเลยทั้งสองมิได้บรรยายให้เห็นว่าผู้ใดเป็นผู้เอาประกันภัยรถยนต์ไว้แก่โจทก์และผู้ช้รถยนต์คันดังกล่าว ในขณะที่เกิดเหตุมีนิติสัมพันธ์อย่างไรกับผู้เอาประกันภัยอันจะเป็นเหตุให้ผู้เอาประกันภัยต้องร่วมรับผิดชอบเมื่อฟ้องแย้งของจำเลยทั้งสองมิได้บรรยายถึงเหตุที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบแล้ว โจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยคำจูนซึ่งจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนก็ต่อเมื่อเป็นวินาศภัยซึ่งผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบจึงไม่ต้องรับผิดชอบด้วย คำฟ้องแย้งของจำเลยทั้งสองจึงเคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9532/2557 ประกันภัยค้ำจุนคือ สัญญาประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงว่าจะใช้ค่าสินไหมทดแทนในนามของผู้เอาประกันภัย เพื่อความวินาศภัยอันเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่ง และซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 วรรคหนึ่ง ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ใดเป็นผู้เอาประกันภัยและผู้ทำละเมิดเกี่ยวข้องกับผู้เอาประกันภัยอย่างไร อันจะเป็นเหตุให้ผู้รับประกันภัยค้ำจุนจะต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการบรรยายฟ้องเพื่อให้เห็นถึงสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา

โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจุน จำเลยที่ 2 จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ก็ต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เท่านั้น โจทก์จึงต้องบรรยายฟ้องให้ได้ความว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ชำร่วยยนต์ที่จำเลยที่ 2 รับประกันภัยไว้ไปทำละเมิดต่อโจทก์ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับผู้เอาประกันภัยอันเป็นเหตุให้ผู้เอาประกันภัยต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้น และการบรรยายฟ้องถึงข้ออ้างอันอาศัยเป็นหลักแห่งข้อหานี้ถือเป็นหลักเกณฑ์สำคัญ หาใช่เป็นเพียงรายละเอียดที่โจทก์จะสามารถนำสืบในชั้นพิจารณาได้ เมื่อโจทก์มิได้บรรยายฟ้องให้เห็นว่า จำเลยที่ 1 มีความสัมพันธ์กับผู้เอาประกันภัยอย่างไร คำฟ้องโจทก์จึงมิได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 2 ชอบแล้ว แต่ไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องจำเลยที่ 2 เป็นคดีใหม่ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอายุความ

การระบุชื่อผู้ขับขี่ในกรมธรรม์ประกันภัยหรือไม่ เป็นรูปแบบของกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งแต่ละแบบจะมีผลแตกต่างกันในเรื่องความเสี่ยงภัยของผู้รับประกันภัย และการได้รับความคุ้มครองในความเสียหายส่วนแรก อันเป็นผลถึงจำนวนเบี้ยประกันภัย ซึ่งเป็นทางเลือกของผู้เอาประกันภัยด้วย และแม้ว่ากรมธรรม์ประกันภัยจะเป็นชนิดไม่ระบุชื่อผู้ขับขี่ ผู้รับประกันภัยก็ต้องร่วมรับผิดชอบเฉพาะกรณีผู้ขับขี่นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องหรือได้รับความยินยอมจากผู้เอาประกันภัยในทางใดทางหนึ่งเท่านั้น มิใช่ผู้ใดเป็นผู้ขับขี่ ผู้รับประกันภัยก็ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายทุกกรณีดังที่โจทก์อ้าง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2582/2551 โจทก์แนบตารางกรมธรรม์ประกันภัยไว้ท้ายคำฟ้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง แต่โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องให้ชัดเจนว่าจำเลยที่ 1 ขับรถยนต์คันที่จำเลยที่ 2 รับประกันภัยไว้ในฐานะใดหรือมีนิติสัมพันธ์อย่างไรกับ จ. ผู้เอาประกันภัย อันจะเป็นเหตุให้ผู้เอาประกันภัยต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 เนื่องจากจำเลยที่ 2 ย่อมไม่มีโอกาสทราบได้เลยว่าผู้เอาประกันภัยต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ด้วยข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาอย่างไร และไม่อาจต่อสู้คดีของโจทก์ได้ การบรรยายฟ้องในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นสาระสำคัญมิใช่รายละเอียดที่สามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณาเพราะโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยที่ 2 ผู้รับประกันภัยค่าจุนร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 คำฟ้องของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 2 จึงเป็นคำฟ้องเคลือบคลุม ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง

- คำฟ้องไม่เคลือบคลุม (ฎีกาที่ 2383/2553, 3221/2558, 8820/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2383/2553 แม้ตามคำฟ้องจะเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจุนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 ซึ่งข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ใดเป็นผู้เอาประกันภัย และผู้ทำละเมิดเกี่ยวข้องกับผู้เอาประกันภัยอย่างไร อันจะทำให้ผู้รับประกันภัยค่าจุนต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนถือเป็นสาระสำคัญในเรื่องราวบรรยายฟ้องก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่าในชั้นยื่นคำให้การ จำเลยที่ 3 ให้การรับว่าได้รับประกันภัยรถยนต์หมายเลขทะเบียน 8 ว-3766 กรุงเทพมหานคร ไว้จริง เพียงแต่ปฏิเสธว่าความเสียหายไม่ได้เกิดจากรถยนต์คันที่จำเลยที่ 3 รับประกันภัยไว้รวมถึงการอ้างเหตุสุดวิสัย ตามคำให้การของจำเลยที่ 3 ดังกล่าวยังระบุด้วยว่าจำเลยที่ 3 จะเสนอกรมธรรม์ประกันภัยในชั้นพิจารณา แสดงว่าจำเลยที่ 3 ครอบครองกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์หมายเลขทะเบียน 8 ว-3766 กรุงเทพมหานคร ไว้ เมื่อจำเลยที่ 3 ได้รับสำเนาคำฟ้องจากโจทก์ จำเลยที่ 3 จึงสามารถนำกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวมาตรวจสอบ และสามารถทราบได้ทันทีว่าคดีนี้โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบในความเสียหายที่นาย ก. ซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยรถยนต์คันดังกล่าวก่อขึ้น กรณีจึงหาทำให้จำเลยที่ 3 หลงข้อต่อสู้ไม่ ฟ้องโจทก์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 3 จึงไม่เคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3221/2558 โจทก์บรรยายคำฟ้องไว้ชัดเจนแล้วว่าจำเลยที่ 2 รับประกันภัยรถยนต์หมายเลขทะเบียน วว 3951 กรุงเทพมหานคร ไว้จากจำเลยที่ 1 หรือผู้มีชื่อซึ่งมีข้อสัญญาว่าจะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกอันเกิดจากการใช้รถยนต์คันดังกล่าวแทน และจำเลยที่ 1 ขับรถคันดังกล่าวโดยประมาทเลินเล่อทำให้รถยนต์โจทก์ถูกชนได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 2 ในฐานะผู้รับประกันภัยจึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อโจทก์ ซึ่งคำฟ้องดังกล่าวเป็นที่เข้าใจได้ว่าโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ให้รับผิดชอบต่อโจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยรถยนต์ไว้จากจำเลยที่ 1 และหรือผู้มีชื่อซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัย ด้วยเหตุที่มีข้อสัญญาระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้เอาประกันภัย ส่วนจำเลยที่ 1 หรือผู้มีชื่อผู้ใดจะเป็นผู้เอาประกันภัยนั้น เป็นรายละเอียดที่โจทก์สามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณา ฟ้องโจทก์แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับและข้ออ้างซึ่งอาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาครบถ้วนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 177 วรรคสองแล้ว ฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 จึงไม่เคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8820/2558 คำบรรยายฟ้องใดจะชัดเจนหรือไม่ เพียงใด จำต้องพิจารณาเหตุแห่งข้ออ้างทั้งหลายประกอบเอกสารที่แนบไว้ท้ายคำฟ้องว่าเพียงพอให้เข้าใจสภาพแห่งข้อหาหรือไม่ ทั้งต้องไม่มีผลกระทบต่อการต่อสู้คดีของจำเลย เมื่อพิจารณาคำฟ้องของโจทก์แล้วแม้เป็นกรณีที่ขอให้จำเลยรับผิดชอบในฐานะผู้รับประกันภัยคำจูงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 ซึ่งข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ใดเป็นผู้เอาประกันภัยไว้และผู้ทำละเมิดเกี่ยวข้องกับผู้เอาประกันภัยอย่างไร อันเป็นเหตุให้ผู้รับประกันภัยคำจูงต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนถือเป็นสาระสำคัญในเรื่องการบรรยายฟ้องก็ตาม แต่โจทก์บรรยายคำฟ้องไว้แล้วว่าจำเลยรับประกันภัยรถแท็กซี่ไว้ในขณะเกิดเหตุ วันเกิดเหตุ ๘. ขับรถแท็กซี่โดยประมาทชนรถยนต์โจทก์ได้รับความเสียหาย หลังเกิดเหตุ ๘. ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวนว่าเป็นฝ่ายประมาท ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีท้ายคำฟ้อง โดยเอกสารดังกล่าวมีข้อความระบุว่า ๘. ยอมรับผิดชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รถยนต์ของ ๘. โดยมอบให้จำเลยเป็นผู้ใช้แทนทั้งหมด คำฟ้องประกอบเอกสารท้ายฟ้องดังกล่าว เพียงพอให้เข้าใจว่าสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ประสงค์ให้จำเลยรับผิดชอบในฐานะผู้รับประกันภัยรถแท็กซี่ไว้จาก ๘. ผู้เอาประกันภัย

ส่วนปัญหาว่า ผ. เป็นผู้เอาประกันภัยอันเป็นเหตุให้จำเลยต้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่อย่างไร เป็นเรื่องที่ต้องวินิจฉัยในชั้นพิจารณา นอกจากนั้นจำเลยเป็นฝ่ายครอบครองกรรมสิทธิ์ประกันภัยจึงสามารถนำกรรมสิทธิ์ประกันภัยดังกล่าวมาตรวจสอบเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าผู้ใดเป็นผู้เอาประกันภัย โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยข้อเท็จจริงจากคำฟ้องของโจทก์อีก ข้อที่ว่าจำเลยรับประกันภัยไว้จากผู้ใดจึงเป็นข้อเท็จจริงที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วและเป็นเพียงรายละเอียดที่คู่ความสามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณา ส่วนในเรื่องนิติสัมพันธ์นั้น เมื่อฟ้องโจทก์เป็นที่เข้าใจได้ว่าขอให้จำเลยรับผิดชอบในการทำละเมิดของ ผ. ผู้เอาประกันภัย โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องถึงนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้ทำละเมิดอีก ฟ้องโจทก์จึงแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับและข้ออ้างซึ่งอาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาครบถ้วนแล้ว ฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม

สิ่งที่ควรคำนึงในการดำเนินคดีในศาล

พิจารณาอายุความ

- ผู้เอาประกัน/ผู้เสียหาย ฟ้องผู้รับประกันภัย

ใช้อายุความ 2 ปี (ฎีกาที่1802/2549,386/2550)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1802/2549 การประกันภัยค้าจุนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 เป็นการประกันวินาศภัยอย่างหนึ่ง ซึ่งบัญญัติแยกไว้ในส่วนที่ 3 ของหมวด 2 อายุความฟ้องร้องให้ผู้รับประกันภัยค้าจุนรับผิดชอบ จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 ซึ่งบัญญัติเป็นบทเบ็ดเสร็จทั่วไปในส่วนที่ 1 ของหมวดเดียวกัน อันเป็นกำหนดอายุความที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจเทียบได้กับกรณีประกันชีวิตซึ่งบัญญัติไว้ในหมวดอื่นและไม่อาจนำอายุความทั่วไปตามมาตรา 193/30 มาใช้บังคับแก่กรณีประกันภัยค้าจุนได้

การเรียกร้องให้ผู้รับประกันภัยค้าจุนรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 วรรคสอง บัญญัติว่า "บุคคลผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนตามที่ตนควรจะได้ นั้นจากผู้รับประกันภัยโดยตรง... ฯลฯ" โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยที่ 4 ให้รับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องแสดงเจตนาเข้าถึงเอาประโยชน์จากสัญญา ก่อน ทั้งอายุความฟ้องร้องตามมาตรา 882 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันวินาศภัยก็เป็นการบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วว่าให้นับแต่วันเกิดวินาศภัยจึงไม่อาจนำหลักทั่วไปในการนับอายุความตามมาตรา 193/12 มาบังคับใช้แก่กรณีนี้หรือนำมาตีความเป็นอย่างอื่นได้ ดังนั้น เมื่อโจทก์ฟ้องคดีพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันวินาศภัยคดีของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 4 จึงขาดอายุความ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 386/2550 โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ในฐานะผู้กระทำละเมิด จำเลยที่ 1 ในฐานะนายจ้างซึ่งจำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้างกระทำละเมิดในทางการที่จ้าง และให้จำเลยที่ 3 ร่วมรับผิดชอบในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจุน ความรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายของจำเลยที่ 1 ที่ 2 กับจำเลยที่ 3 จึงแตกต่างกัน สำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีอายุความ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคหนึ่ง ส่วนจำเลยที่ 3 มีอายุความ 2 ปี นับแต่วันวินาศภัยตามมาตรา 882 วรรคหนึ่ง เมื่ออายุความฟ้องจำเลยที่ 1 ที่ 2 กับจำเลยที่ 3 สามารถแยกออกจากกันได้ตามมาตรา 295 ที่กำหนดให้อายุความเป็นคุณหรือเป็นโทษเฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น จำเลยที่ 3 จึงไม่อาจยกอายุความตามมาตรา 448 วรรคหนึ่ง ขึ้นต่อสู้ได้

- ผู้รับประกันภัยที่รับช่วงสิทธิ ฟ้องผู้ทำละเมิด

ใช้อายุความ 1 ปี (ฎีกาที่ 8896/2555, 2122/2559)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8896/2555 แม้จำเลยให้การว่า ฟ้องโจทก์ขาดอายุความเนื่องจากโจทก์ไม่ได้ฟ้องจำเลยภายในกำหนดเวลา 2 ปี (มิใช่ 1 ปี) นับแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2542 อันเป็นวันเกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชน แต่เมื่อตามคำฟ้องและข้อเท็จจริงปรากฏว่าโจทก์บรรยายฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในฐานะผู้ทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ถือได้ว่าจำเลยได้ยกอายุความเรื่องละเมิดตามมาตรา 448 วรรคหนึ่ง ขึ้นต่อสู้แล้ว ประกอบกับศาลชั้นต้นได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ คดีย่อมมีประเด็นอายุความเรื่องละเมิด ศาลก็ต้องยกอายุความเรื่องละเมิดขึ้นปรับแก้คดี เพราะการจะปรับบทมาตราใดเป็นหน้าที่ของศาลจะยกขึ้นปรับแก้คดี

(นายเสนีย์ พนักงานฝ่ายกฎหมายของโจทก์เบิกความเป็นพยานโจทก์ว่า โจทก์รู้มาตั้งแต่ต้นว่าจำเลยรับราชการเป็นเกษตรอำเภอลานกระบือ แต่ไม่รู้ชื่อที่ถูกต้องที่แท้จริง ตามคำเบิกความของพยานโจทก์ดังกล่าวรับฟังได้ว่า โจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่เกิดเหตุใหม่ ๆ แล้ว เมื่อเกิดเหตุทำละเมิดวันที่ 9 พฤศจิกายน 2542 นับถึงวันฟ้องคดีนี้คือวันที่ 17 มิถุนายน 2545 จึงพ้น 1 ปี นับแต่วันที่โจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ฟ้องโจทก์ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคหนึ่ง)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2122/2559 ช. เอาประกันภัยรถจักรยานยนต์ไว้กับโจทก์ เป็นการเอาประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 ซึ่งมาตรา 7 บังคับให้เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัย หากมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยจากรถที่โจทก์รับประกันภัยไว้ โจทก์ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยให้เสร็จสิ้นภายใน 7 วัน นับแต่ที่ได้รับคำร้องขอ โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 20 และ 25 เมื่อได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยไปแล้วเป็นจำนวนเท่าใด โจทก์มีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายได้ตามมาตรา 31 อันเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ มิใช่เป็นเรื่องโจทก์รับช่วงสิทธิของผู้ประสบภัยมาฟ้องไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยทั้งไม่เข้าเหตุที่จะรับช่วงสิทธิได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 เพราะผู้ประสบภัยไม่ใช่ผู้เอาประกันภัย โดยเดิม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 มาตรา 31 วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2540 บัญญัติให้การใช้สิทธิไล่เบี้ยต้องกระทำภายใน 1 ปี นับแต่วันรู้ตัว ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบ

แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัย แต่ต่อมามี พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2550 มาตรา 11 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย จากรถ พ.ศ.2535 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2540 โดยมีได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ใช้ข้อความใหม่แทนข้อความเดิมที่ถูกยกเลิกไป จึงเป็นกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไล่เบี้ยไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้อายุความ 10 ปี ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 เมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่ที่โจทก์จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 จนถึงวันที่โจทก์ฟ้องคดี ยังไม่พ้นกำหนด 10 ปี สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงยังไม่ขาดอายุความ

การเตรียมพยานหลักฐานในคดี พยานบุคคล (ผู้รับมอบอำนาจ พยานที่ต้องเบิกความประกอบ
เอกสาร พยานเอกสาร (ดูเรื่องอากรแสตมป์)

- พยานบุคคล

พยานที่รู้เห็นเหตุการณ์

พยานแวดล้อมกรณี (เช่น พนักงานสอบสวน พนักงานเคลมสินไหม)

การตีความในข้อยกเว้นการคุ้มครอง (คำสั่งนายทะเบียนที่ 11/2552 ลงวันที่ 29
เมษายน 2552)

- พยานผู้เชี่ยวชาญ

พยานวิเคราะห์การเกิดเหตุ – ระยะเบรก

(ดู dc.oas.psu.ac.th/dcms/files/00510/229891_ch4.pdf.) หรือ เจ้าหน้าที่

จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม การพิสูจน์พยานหลักฐาน

เวชศาสตร์จราจร

ประเด็นแห่งคดีเป็นสิ่งที่สำคัญในการดำเนินคดี (ฎีกาที่ 9162/2555)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9162/2555 การที่ศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่า ลูกจ้างหรือตัวแทนของจำเลยทั้งสองกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้รถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยสูญหายหรือไม่ ก็มีความหมายเพียงว่าลูกจ้างหรือตัวแทนของจำเลยทั้งสองกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ได้ตรวจดูบัตรจอดรถที่ออกให้แก่ ช. ซึ่งขับรถยนต์คันดังกล่าวเข้าไปจอดบริเวณที่จอดรถของห้างสรรพสินค้า เป็นเหตุให้คนร้ายลักรถยนต์คันนั้นไปเท่านั้น มิได้มีความหมายรวมถึงเหตุที่รถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยสูญหาย เกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 2 ที่ไม่จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเดินตรวจบริเวณลานจอดรถที่โจทก์มิได้อ้างเป็นเหตุให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบแต่อย่างใดไม่ และแม้ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้นจะมีการสืบพยานกล่าวอ้างถึงเหตุดังกล่าวก็เป็นการนำสืบนอกประเด็นข้อพิพาทอันเป็นการไม่ชอบ เมื่ออุทธรณ์ของโจทก์นั้นเป็นการยกข้อเท็จจริงขึ้นกล่าวอ้างคนละเหตุกับคำฟ้องของโจทก์ จึงถือว่าเป็นอุทธรณ์ในข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง

กรณีที่เป็นคดีฝ่ายเดียว (จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ/ขาดนัดพิจารณา)

- โจทก์จะส่งพยานเอกสารที่ศาลเห็นว่าจำเป็นแทนการสืบพยานไม่ได้ เพราะว่ากรณีเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 198 ทวิ วรรคสาม(2) (ฎีกาที่ 15139/2551)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15139/2551 โจทก์บรรยายฟ้องโดยตั้งสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์ว่า โจทก์เป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์คันที่ บ. ขับและถูกจำเลยกระทำละเมิด โดยโจทก์ได้จ่ายค่าซ่อมรถยนต์ไปเป็นเงิน 41,526.97 บาท พร้อมดอกเบี้ย จึงรับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยมาฟ้องไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยผู้ทำละเมิด เมื่อจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 198 ทวิ วรรคสาม กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลปฏิบัติในการกำหนดจำนวนเงินตามคำขอบังคับของโจทก์ดังนี้ (1) ในกรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินจำนวนแน่นอน ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์ส่งพยานเอกสารตามที่ศาลเห็นว่าจำเป็นแทนการสืบพยาน และ (2) ในกรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินอันไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ให้ศาลสืบพยานหลักฐานโจทก์ไปฝ่ายเดียว และศาลอาจเรียกพยานหลักฐานอื่นมาสืบได้เองตามที่เห็นว่าจำเป็น การที่โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน 41,526.97 บาท พร้อมดอกเบี้ยนั้น เป็นการอ้างเหตุว่าโจทก์รับช่วงสิทธิมาจากผู้เอาประกันภัยซึ่งถูกจำเลยกระทำละเมิด อันเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องมาจากเรื่องละเมิดและเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน คำขอบังคับของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ไม้อาจกำหนดจำนวนเงินได้

โดยแน่นอน ตามมาตรา 198 ทวิ วรรคสาม (2) ซึ่งบัญญัติให้ศาลสืบพยานหลักฐานโจทก์ไป ฝ่ายเดียว และศาลอาจเรียกพยานหลักฐานอื่นมาสืบได้เองตามที่เห็นว่าจำเป็น หากใช้เป็น กรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินจำนวนแน่นอนตามมาตรา 198 ทวิ วรรคสาม (1) ที่ให้อำนาจศาลมีคำสั่งให้โจทก์ส่งพยานเอกสารตามที่ศาลเห็นว่าจำเป็นแทน การสืบพยานไม่ ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2548 ว่าเป็นกรณีโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เป็นเงินจำนวนแน่นอน อนุญาตให้โจทก์ส่งพยานเอกสารแทนการสืบพยาน จึงเป็นการไม่ชอบด้วยมาตรา 198 ทวิ วรรคสาม (2) เป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพงในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรมในเรื่องพิจารณาคดีและการ พิจารณาพยานหลักฐาน อันเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจที่จะยกขึ้นวินิจฉัยให้เพิกถอนคำพิพากษาและคำสั่งของศาล ชั้นต้นได้ แม้โจทก์จะไม่ได้อุทธรณ์ในปัญหานี้ก็ตาม ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา 27 ประกอบมาตรา 243 (2), 247

กรณีเป็นคดีสองฝ่าย

บัญชีระบุงพยาน (ชั้นไต่สวน ไม่ต้องยื่นบัญชีระบุงพยาน ฎีกาที่ 192/2517) (ฎีกาที่ 1972/2525)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 192/2517 การไต่สวนคำร้องขอยื่นคำให้การนั้น เป็นเพียงการไต่สวนเพื่อให้ทราบว่าจำเลยมีเหตุอะไร จึงไม่ได้ยื่นคำให้การภายในกำหนดเป็นการจงใจขาดนัดหรือไม่เท่านั้น พยานหลักฐานในชั้นนี้ไม่ใช่พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้ออ้างข้อเถียงในประเด็นแห่งคดีที่พิพาทกันโจทก์จึงไม่ตกอยู่ในบังคับที่จะต้องยื่นบัญชีระบุงพยานก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 3 วัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1972/2525 การเบิกความต่อศาลเป็นกิจเฉพาะตัว โดยสภาพไม่อาจตั้งให้ผู้อื่นทำแทนได้

ตามบัญชีพยานระบุว่าจำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน โดยมีได้ระบุ ส. เป็นพยานดังนี้ แม้ปรากฏว่า ส. ได้รับมอบอำนาจจากจำเลยให้ยื่นคำให้การและเบิกความแทนจำเลยและศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยนำ ส. เข้าเบิกความ ศาลก็จะรับฟัง คำเบิกความของ ส. เป็นพยานหลักฐานไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 87(2), 88

การส่งสำเนาเอกสารให้อีกฝ่าย

ภายใน 7 วันก่อนวันสืบพยาน ตามมาตรา 90 ถ้าจะคัดค้านเอกสารนั้น ต้องดำเนินการก่อนสืบพยานเอกสารนั้นเสร็จ ตามมาตรา 125 วรรคสาม (ฎีกาที่ 2459/2539)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2459/2539 จำเลยเพียงแต่โต้แย้งไว้ในคำให้การว่าเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 5 (เอกสารหมาย จ.6) เป็นเอกสารที่โจทก์ทำขึ้นฝ่ายเดียวจำเลยไม่ขอรับรอง จำเลยหาได้โต้แย้งคัดค้านว่าเอกสารดังกล่าวไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วนหรือสำเนานั้นไม่ถูกต้องกับต้นฉบับอย่างหนึ่งอย่างใดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 125 เดิมจึงถือไม่ได้ว่าจำเลยได้คัดค้านเอกสารหมาย จ.6 ไว้แล้ว ศาลย่อมมีอำนาจรับฟังเอกสารหมาย จ.6 แทนต้นฉบับได้ไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 93

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1479/2553 ตามสำเนาทะเบียนบ้านทั้งสองฉบับระบุว่า ผู้ตายเป็นมารดา ผู้ให้กำเนิดของผู้คัดค้าน เอกสารดังกล่าวเป็นสำเนาอันรับรองถูกต้องแห่งเอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรอง จึงต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 127 ผู้คัดค้านเป็นฝ่ายอ้างเอกสารยอมไม่มีหน้าที่ต้องนำพยานหลักฐานอื่นมาสืบถึงความบริสุทธิ์หรือความถูกต้องแห่งเอกสารนั้น แต่ ผู้ร้องเป็นฝ่ายที่ถูกอ้างเอกสารนั้นมายัน กลับมีหน้าที่ต้องนำสืบความไม่บริสุทธิ์หรือความไม่ถูกต้องแห่งเอกสารนั้น ผู้ร้องมีเพียงพยานบุคคลมาเบิกความลอยๆ ว่าผู้คัดค้านเป็นบุตรคนจีนที่ผู้ตายขอมาเลี้ยง โดยพยานผู้ร้องทุกปากล้วนเป็นพยานบอกเล่าไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่าสำเนาทะเบียนบ้านทั้งสองฉบับของผู้คัดค้านไม่บริสุทธิ์หรือไม่ถูกต้อง จึงต้องฟังว่าเอกสารดังกล่าวถูกต้องแล้วเมื่อผู้ตายเป็นมารดาผู้ให้กำเนิดผู้คัดค้านตามที่ระบุไว้ในเอกสารดังกล่าว ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้สืบสันดานที่เป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตายในลำดับที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1629 มีผลให้ผู้ร้องที่อ้างว่าเป็นผู้รับมรดกแทนที่บิดาซึ่งเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตายโดยเป็นทายาทในลำดับที่ 3 ไม่มีสิทธิในทรัพย์มรดกของผู้ตายเลยตามมาตรา 1630 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ร้องยอมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกของผู้ตายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713

ประเด็นแห่งคดี (ฎีกาที่ 9162/2555,951/2546)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9162/2555 การที่ศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่า ลูกจ้างหรือตัวแทนของจำเลยทั้งสองกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้รถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยสูญหายหรือไม่ ก็มีความหมายเพียงว่าลูกจ้างหรือตัวแทนของจำเลยทั้งสองกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ได้ตรวจดูบัตรจอดรถที่ออกให้แก่ ช. ซึ่งขับรถยนต์คันดังกล่าวเข้าไปจอดบริเวณที่จอดรถของห้างสรรพสินค้า เป็นเหตุให้คนร้ายลักรถยนต์คันนั้นไปเท่านั้น มิได้มีความหมายรวมถึงเหตุที่รถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยสูญหาย เกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 2 ที่ไม่จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเดินตรวจบริเวณลานจอดรถที่โจทก์มิได้อ้างเป็นเหตุให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบแต่อย่างใดไม่ และแม้ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้นจะมีการสืบพยานกล่าวอ้างถึงเหตุดังกล่าวก็เป็น การนำสืบนอกประเด็นข้อพิพาทอันเป็นการไม่ชอบ เมื่ออุทธรณ์ของโจทก์นั้นเป็นการยกข้อเท็จจริงขึ้นกล่าวอ้างคนละเหตุกับคำฟ้องของโจทก์ จึงถือว่าเป็นอุทธรณ์ในข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 951/2546 แม้โจทก์จะเป็นผู้กล่าวอ้างข้อเท็จจริงและภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงจะตกแก่โจทก์ แต่เมื่อจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยค้ำจุนรถยนต์ไม่ได้ให้การปฏิเสธข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวอ้างโดยชัดแจ้งรวมทั้งเหตุแห่งการปฏิเสธด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 177 วรรคสอง ถือว่าจำเลยที่ 2 รับข้อเท็จจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้างนั้นแล้ว และไม่เป็นที่ประเด็นข้อพิพาท โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องนำสืบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวซึ่งถือว่าคู่ความรับกันแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84(1) ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ตามสัญญาประกันภัยค้ำจุน

จำเลยที่ 2 ฎีกาแต่มิได้ให้การต่อสู้ในเรื่องที่จำเลยที่ 2 ไม่ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดของจำเลยที่ 1 ไว้ในคำให้การ จึงไม่มีประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อย แม้ศาลชั้นต้นจะวินิจฉัยให้ก็เป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นจึงไม่ชอบถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นมาก่อนมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง

การพิจารณาพิสูจน์

ความเสียหาย (ฎีกาที่ 4276/2530, 465/2534, 5372/2557)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4276/2530 โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ขับรถยนต์ และจำเลยที่ 2 ในฐานะนายจ้างของจำเลยที่ 1 ให้ร่วมกันรับผิดชอบในการที่จำเลยที่ 1 ขับรถยนต์ประมาทชนรถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยเสียหายจำเลยที่ 1 ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ดังนี้ แม้หากฝ่ายจำเลยขาดนัดไม่มาศาล ศาลก็ยังวินิจฉัยชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีไม่ได้จนกว่าจะได้พิจารณาพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบว่าคดีมีมูลตามข้ออ้างแห่งฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 205 ทั้งเมื่อปรากฏว่าจำเลยที่ 2 ได้ให้การและนำสืบต่อสู้คดี จึงเป็นกรณีที่ต้องฟังพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายในประเด็นพิพาทว่าจำเลยที่ 1 กระทำการโดยประมาทตามที่โจทก์กล่าวอ้างมาในฟ้องหรือไม่ และศาลย่อมพิพากษายกฟ้องเมื่อฟังว่า เหตุมิได้เกิดเพราะความประมาทของจำเลยที่ 1

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 465/2534 โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบในฐานะผู้ขนส่งทำการประมาทเลินเล่อทำให้เรือโจทก์จมลงได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธความรับผิดชอบว่าเหตุที่เรือจมเพราะเหตุสุดวิสัย อันเป็นการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นมาใหม่เพื่อให้ตนพ้นความรับผิดชอบการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนข้ออ้างตามคำให้การจึงตกแก่จำเลยที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84 วรรคแรก จำเลยที่ 1 มี อ.และ ส. เป็นพยานเบิกความถึงกรณีเรือจมลงว่าเกิดเพราะคลื่นลมแรงจัดเท่านั้น มิได้มีข้อเท็จจริงให้เห็นว่าที่ว่าคลื่นลมแรงจัดนั้นเป็นคลื่นลมแรงที่ไม่อาจคาดหมายได้จากบุคคลที่ประสบเหตุและไม่มีใครป้องกันได้ อันจะถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 ส่วนที่จำเลยที่ 2 นำสืบก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวอ้าง กลับได้ความตามคำ ของ ช. พยานโจทก์ว่ากรณีที่มีมรสุม นั้นจะมีประกาศของกรมอุตุนิยมวิทยาแจ้งให้ชาวประมงทราบเพื่อมิให้นำเรือออกทะเลในช่วงที่จำเลยที่ 1 ลากจูงเรือนั้นเป็นระยะที่ไม่มีมรสุม และถึงแม้มีก็ไม่แรง อันแสดงให้เห็นว่า ในระหว่างที่มีการลากจูงเรือ นั้น ไม่มีสภาพทางธรรมชาติที่จะให้ผลพิบัติโดยไม่มีใครอาจป้องกันได้ จึงไม่อาจรับฟังได้ว่าความเสียหายของเรือ นั้นเกิดเหตุสุดวิสัยอันจะทำให้จำเลยทั้งสองพ้นความรับผิดชอบ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5372/2557 คำฟ้องโจทก์อ้างสิทธิที่เกิดขึ้นตามสัญญาประกันภัยระหว่างโจทก์กับ ศ. ผู้เอาประกันภัย จำเลยให้การต่อสู้ว่า ศ. มิได้เป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง ใช้ประโยชน์ หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรถยนต์คันที่เอาประกันภัยกับโจทก์ ซึ่งเป็นคำให้การที่ขัดแย้งปฏิเสธว่าสัญญาประกันภัยระหว่างโจทก์กับ ศ. ไม่มีผลผูกพันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 863 ถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์โดยมิได้อ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่เพื่อให้พ้นความรับผิด เช่นนี้ เมื่อโจทก์กล่าวอ้าง โจทก์จึงมีภาระในการพิสูจน์ หาใช่ภาระการพิสูจน์ตกอยู่แก่จำเลยไม่

ค่าความเสียหาย (ฎีกาที่ 204/2559)

73

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 204/2559 กรมธรรม์ภาคสมัครใจที่จำเลยที่ 2 ส่งมาตามคำสั่งเรียกและโจทก์อ้างเอกสารดังกล่าวเป็นพยานระบุนความรับผิดในเรื่องความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยเฉพาะส่วนเกินวงเงินสูงสุดตาม พ.ร.บ. 100,000 บาทต่อคน อันเป็นการกำหนดความรับผิดของจำเลยที่ 2 ไว้ในความเสียหายตามกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถด้วย ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยตามชนิด ประเภท และขนาดของรถ พ.ศ.2547 ซึ่งมีผลใช้บังคับวันที่ 1 เมษายน 2546 ข้อ 3 กำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อคนดังต่อไปนี้ (1) ห้าหมื่นบาทต่อคน สำหรับความเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัยนอกจากกรณีตาม (2) และ (2) หนึ่งแสนบาทต่อคน สำหรับความเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัยอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (ข) ทุพพลภาพอย่างถาวร โจทก์เบิกความเพียงว่าสภาพร่างกายของโจทก์ไม่สามารถกลับไปประกอบอาชีพเสริมสวยได้เหมือนเดิม โดยไม่ปรากฏหลักฐานให้เห็นว่าอาการบาดเจ็บที่โจทก์ได้รับนั้นรุนแรงหรือส่งผลถึงขนาดไม่สามารถประกอบอาชีพเสริมสวยที่ทำประจำอยู่ได้โดยสิ้นเชิงอย่างไร จึงฟังไม่ได้ว่าโจทก์ทุพพลภาพอย่างถาวร ความรับผิดของจำเลยที่ 2 ตามกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถจึงมีเพียง 50,000 บาท เมื่อรวมกับความรับผิดในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย 100,000 บาท และความรับผิดในความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งมีวงเงิน 1,000,000 บาทต่อครั้ง ตามกรมธรรม์ภาคสมัครใจที่โจทก์ต้องเสียค่าซ่อมรถจักรยานยนต์โดยศาลชั้นต้นกำหนดให้ 2,385 บาทแล้ว รวมเป็นเงิน 152,385 บาท

ที่ศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบตามจำนวนที่จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา และโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันถัดจากวันทำละเมิด แต่จำเลยที่ 2 เป็นเพียงผู้รับประกันภัยค่าจุนมีความผูกพันต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความวินาศภัยตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยไม่ใช่ผู้ทำละเมิดหรือต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้ทำละเมิดอย่างลูกหนี้ร่วม เมื่อกรมธรรม์ประกันภัยกำหนดแต่เพียงวงเงินความเสียหายที่ต้องรับผิดชอบ ไม่ได้ระบุให้ร่วมรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้กระทำละเมิด จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยนับแต่วันที่ทำละเมิด เมื่อหนี้ตามสัญญาประกันภัยค่าจุนไม่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินและไม่ปรากฏว่าโจทก์ทวงถามให้จำเลยที่ 2 ชำระหนี้เมื่อใด จึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 2 ตกเป็นผู้ผิดนัดก่อนที่โจทก์นำคดีมาฟ้อง จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป ปัญหาเรื่องการกำหนดความรับผิดเกินกว่าความรับผิดตามกฎหมายเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5)

(มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาข้อต่อไปของจำเลยที่ 2 ว่า ค่าเสียหายที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้แก่โจทก์เหมาะสมหรือไม่ จำเลยที่ 2 ฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์กำหนดค่าเสียหายเป็นค่าผ่าตัดและถอดโลหะที่ตามกระดูก ค่าจ้างพี่เลี้ยงดูแลบุตร ค่าพาหนะเดินทางไปกลับ ค่าทนายทุกชั้นทรมานระหว่างเจ็บป่วย และค่าเสียความสามารถประกอบกิจการงานสูงเกินไปนั้น เห็นว่า โจทก์มีนายมนอชนัญ แพทย์ผู้ทำใบรับรองแพทย์เบิกความยืนยันว่า โจทก์ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดและถอดโลหะที่ตามกระดูกออกประมาณ 30,000 บาท จำเลยที่ 2 ไม่น่าสืบหักล้างให้เห็นเป็นอื่น เมื่อพิจารณาถึงสภาพกระดูกของโจทก์ที่หักบริเวณส่วนล่างถึงสองระดับ และกระดูกตาตุ่มด้านในขาซ้ายหักประกอบแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์กำหนดค่าเสียหายส่วนนี้โดยลดลงเหลือเพียง 30,000 บาท นับว่าเหมาะสมและเป็นคุณแก่จำเลยที่ 2 แล้ว ไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ลดน้อยลงอีก ส่วนค่าจ้างพี่เลี้ยงดูแลบุตรของโจทก์นั้น ศาลล่างทั้งสองกำหนดให้วันละ 300 บาท เป็นเวลา 5 เดือน เป็นเงิน 45,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับค่าจ้างทั่วไปตามประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ จำเลยที่ 2 อ้างแต่เพียงลอย ๆ ว่าเป็นอัตราที่สูงเกินโดยไม่นำเสนอให้เห็นว่า อัตราที่จ้างกันโดยทั่วไปเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งค่าพาหนะเดินทางไปโรงพยาบาลครั้งละ 300 บาท รวม 20 ครั้ง เป็นเงิน 6,000 บาท นับว่าเหมาะสมแล้วเช่นกัน ส่วนค่าทนายทุกชั้นทรมานและค่าขาดประโยชน์จากการประกอบอาชีพ ที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้ 80,000 บาท นั้น โจทก์นำเสนอว่า โจทก์เรียนเสริมสวยจากโรงเรียนนักร้องแบบทรงผมประเทศไทย ประกอบอาชีพช่างเสริมสวย มีรายได้เดือนละประมาณ 4,000 บาท โจทก์ได้รับอันตรายสาหัสหลังจากเกิดอุบัติเหตุไม่สามารถไปประกอบอาชีพเสริมสวยได้เหมือนเดิมที่ศาลอุทธรณ์กำหนดค่าเสียหายส่วนนี้ให้จึงเหมาะสมแล้ว ฎีกาของจำเลยที่ 2 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน)

ค่าความเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (- พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยหักค่าเสื่อมราคา และค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527
หรือ [http://keymangroup.blogspot.com /2013/05/blog-post_1.html](http://keymangroup.blogspot.com/2013/05/blog-post_1.html))

อายุเฉลี่ยของคนไทย(กรณีค่าขาดไร้อุปการะ : ชาย 72.2 ปี หญิง 78.9 ปี
(จาก<http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsrbeta/th/Gazette.aspx>)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 387/2544 จำเลยรับว่าได้รับประกันชีวิตให้แก่ผู้ขอเอาประกันภัยในนาม "ส."แล้วแต่กล่าวอ้างว่าผู้ขอเอาประกันภัยตามคำขอเอกสารหมาย จ.15 และ จ.16 ไม่ใช่ ส. ลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าวมิใช่ลายมือชื่อของ ส. ภาระการพิสูจน์ประเด็นนี้จึงตกแก่จำเลย เมื่อปรากฏว่าพยานจำเลยมีเพียงพนักงานของจำเลยเบิกความว่าจำเลยปฏิเสธคำขอเอาประกันภัยของ ส. ไปแล้ว ลายมือชื่อในคำขอเอาประกันภัยมิใช่ลายมือชื่อของ ส.โดยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบแล้ว แต่จำเลยมิได้นำผู้เชี่ยวชาญมาเบิกความยืนยันความเห็นดังกล่าวต่อศาล ความเห็นเกี่ยวกับลายมือชื่อจึงมีเพียงคำเบิกความลอย ๆ ศาลฎีกาตรวจพิเคราะห์ลายมือชื่อในคำขอเอาประกันภัยเปรียบเทียบกับลายมือชื่อของ ส. ในเอกสารอื่นหลายฉบับแล้ว ปรากฏว่าแม้แต่ลายมือชื่อที่แท้จริงของ ส. ในเอกสารแต่ละฉบับดังกล่าวยังไม่เหมือนกันเสียทีเดียว เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงยากที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่ามิใช่ลายมือชื่อของบุคคลคนเดียวกันหรือไม่ เพราะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้านทำการตรวจพิสูจน์ แต่จำเลยก็หาได้นำผู้เชี่ยวชาญที่อ้างมานำสืบต่อศาลไม่ ส่วนข้อเท็จจริงอื่นที่อ้างว่าเป็นพิรุณ เช่น โจทก์จดทะเบียนสมรสกับ ส. ได้เพียงสองวันก่อนการขอเอาประกันชีวิตหรือฐานะของโจทก์และ ส. เป็นต้น ก็ยังไม่มีเหตุผลเพียงพอให้รับฟังว่า ส. มิได้เป็นผู้เอาประกันชีวิตต่อจำเลย

ข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 422, 430, 433, 437 (ฎีกาที่ 67/2539, 396/2544, 9688/2558)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 67/2539 เมื่อขับรถในเวลากลางคืนผู้ขับรถต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ จราจรทางบกพ.ศ.2522มาตรา11,15 กฎกระทรวงและข้อกำหนดของกรมตำรวจที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวแต่จำเลยที่ 2 ขับรถบรรทุกของจำเลยที่ 1 บรรทุกรถแทรกเตอร์ซึ่งมีใบมีดจานไถยื่นล้ำออกมานอกตัวรถบรรทุกโดยมิได้ติดไฟสัญญาณไว้ที่ปลายใบมีดจานไถทั้งสองข้างเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติจราจรทางบกอันเป็นกฎหมายที่มีประสงค์เพื่อจะปกป้องบุคคลอื่น ๆ ต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าจำเลยที่ 2 เป็นฝ่ายผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา422 นอกจากนี้บริเวณจุดชนอยู่ในช่องเดินรถโดยสารปรับอากาศที่จำเลยที่ 4 ขับสวนทางมาจึงฟังได้ว่าเหตุเฉี่ยวชนกันเกิดจากการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 2 ด้วย จำเลยที่ 4 ขับรถโดยสารปรับอากาศด้วยความเร็วสูงเมื่อขับลงเนินความเร็วของรถยนต์จะต้องเพิ่มขึ้นกว่าเดิมขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืนเมื่อเห็นมีแสงไฟของรถยนต์ที่สวนมาเห็นได้ไกลจำเลยที่ 4 จะต้องเพิ่มความระมัดระวังให้มากขึ้นโดยลดความเร็วให้ช้าลงแต่จำเลยที่ 4 ยังคงขับรถโดยสารปรับอากาศต่อไปด้วยความเร็วสูงจนเกิดอุบัติเหตุจึงเป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 4 เมื่อเป็นเหตุให้ชนกับรถบรรทุกแทรกเตอร์ที่จำเลยที่ 2 ขับมาโดยใบมีดจานไถของรถแทรกเตอร์ล้ำออกนอกตัวรถและล้ำเข้าไปในช่องเดินรถโดยสารปรับอากาศและโจทก์ได้รับบาดเจ็บสาหัสจึงเป็นเรื่องที่จำเลยที่ 2 และที่ 4 ต่างฝ่ายต่างทำละเมิดแต่ละฝ่าย จึงไม่ต้องร่วมกันใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งหมดแก่โจทก์ แต่ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 ที่ศาลล่างทั้งสองแบ่งส่วนแห่งความรับผิดชอบโดยให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบ 2 ส่วนส่วนจำเลยที่ 4 รับผิดชอบ 1 ส่วนนับว่าถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 396/2544 โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 ก็ต่อเมื่อโจทก์มิใช่เป็นผู้ที่ครอบครองหรือควบคุมยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล เมื่อเหตุเกิดขึ้นจากรถยนต์ของโจทก์และจำเลยซึ่งกำลังแล่นชนกัน เป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลทั้งสองฝ่าย จึงมิใช่กรณีตามมาตรา 437 โจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบว่าจำเลย เป็นฝ่ายประมาท เพราะโจทก์เป็นผู้กล่าวอ้างข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 84

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9688/2558 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2543 จำเลยที่ 1 ขับรถบรรทุกสิบล้อ เฉี่ยวชนกับรถแท็กซี่ ซึ่งมีนาย ส. เป็นผู้ขับและถึงแก่ความตายหลังเกิดเหตุ จำเลยที่ 5 เป็นผู้รับประกันภัยรถคันที่จำเลยที่ 1 ขับ อุบัติเหตุดังกล่าวทำให้รถบรรทุกสิบล้อที่จำเลยที่ 1 ขับชนท่อประปาของโจทก์ได้รับความเสียหาย โจทก์เสียค่าใช้จ่ายซ่อมแซมเป็นเงิน 92,347 บาท การที่จำเลยทั้งห้าจะรับผิดชอบต่อโจทก์ ขอให้พิจารณาต้องรับฟังได้ว่า เหตุที่รถทั้งสองคันเฉี่ยวชนกันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 1 หรือนาย ส. แม้โจทก์จะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 วรรคหนึ่ง แต่โจทก์ยังคงต้องนำสืบให้ได้ความดังกล่าว เมื่อพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่าเหตุที่รถทั้งสองคันเฉี่ยวชนกัน เกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 1 ดังนั้น จำเลยที่ 2 และที่ 3 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ และเป็นเหตุในลักษณะคดีจึงให้มีผลไปถึงจำเลยที่ 1 ซึ่งมีได้ฎีกาด้วย

ข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 (ฎีกาที่ 5463/2545)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5463/2545 ตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเลฯ มาตรา 49 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า"เมื่อผู้รับตราส่งได้รับมอบของจากผู้ขนส่งหรือจากบุคคลตามมาตรา 40(3) ไว้แล้ว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ขนส่งได้มอบของซึ่งมีสภาพ จำนวน น้ำหนักและรายละเอียดอื่น ๆ ตรงตามที่ระบุไว้ในใบตราส่ง..." บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงข้อสันนิษฐานเบื้องต้น มิได้หมายความว่าของหรือสินค้าที่ผู้รับตราส่งได้รับนั้นมีสภาพสมบูรณ์ไม่มีความเสียหายทั้งข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าวก็มีใช้ข้อสันนิษฐานที่เด็ดขาด โจทก์ย่อมมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานเข้าสืบให้เห็นว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นกับสินค้าได้

วัสดุห่อหุ้มสินค้าหรือกล่องกระดาษบรรจุสินค้า เป็นสิ่งห่อหุ้มสินค้าที่อยู่ชั้นนอกสุดย่อมมีโอกาสเปียกน้ำได้ตั้งแต่แรกเมื่อน้ำผ่านเข้าไปในตู้สินค้ากล่องกระดาษซึ่งเป็นวัสดุห่อหุ้มสินค้าโดยสภาพ จึงสามารถดูดซึมและรับน้ำที่เข้ามาไว้ได้ตั้งแต่แรก ตลอดจนสามารถนำไปตรวจพิสูจน์ได้ดีว่าน้ำที่เปียกนั้นเป็นน้ำทะเลหรือน้ำจืด เมื่อกระดาษบรรจุสินค้าที่ด้านล่างของตู้สินค้าเปียกชุ่มน้ำและตรวจพบคลอไรด์ที่กล่องกระดาษซึ่งเปียกชุ่มน้ำดังกล่าว 0.04 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่ากล่องกระดาษดังกล่าวเปียกน้ำทะเล เพราะปกติน้ำจืดจะไม่มีสารคลอไรด์ผสมอยู่แต่จะมีสารคลอไรด์ผสมอยู่ในน้ำทะเล เมื่อสินค้าที่ขนส่งเป็นผ้าอนามัยย่อมง่ายแก่การที่สินค้านั้นจะดูดซึมซับน้ำทะเลไว้ สินค้าดังกล่าวจึงได้รับความเสียหายเพราะเปียกน้ำทะเลในระหว่างการขนส่ง

การขนส่งสินค้ามากับเรือสินค้าทางทะเลนั้น ในระหว่างการเดินทางเรือย่อมจะต้องประสบกับคลื่นลมในทะเลเป็นปกติ น้ำทะเลย่อมมีโอกาสที่จะเข้าไปในระวางสินค้าได้จำเลยที่ 2 มิได้นำสืบให้เห็นว่าระวางเรือมีฝาปิดมิดชิดจนน้ำทะเลเข้าไม่ได้ นอกจากนี้การที่จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ว่าตู้สินค้าที่ขนส่งตั้งอยู่ในระวางเรือที่มีฝาปิดมิดชิดย่อมไม่มีโอกาสที่น้ำทะเลจะเข้ามาในระวางได้ก็ขัดกับผลการตรวจพิสูจน์ ซึ่งพบน้ำทะเลอยู่ในสินค้านี้ดังกล่าวด้วย

ข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่โจทก์ (ฎีกาที่ 1320/2559)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1320/2559 เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าต้นเพลิงเกิดจากบ้านของจำเลยแล้วไฟไหม้ลุกลามไปไหม้บ้านของโจทก์ได้รับความเสียหาย โจทก์จึงได้รับประโยชน์จากข้อกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 โดยกรณีนี้ศาลฎีกาเห็นว่า การที่ต้นเพลิงเกิดจากบ้านของจำเลยแล้วไฟไหม้ลุกลามไปไหม้บ้านของโจทก์ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเพราะถือว่าเป็นข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่โจทก์ จำเลยมีหน้าที่ต้องพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว

การอุทธรณ์

85

1. ควรกำหนดประเด็นเสียก่อนว่าจะอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในเรื่องใด
2. ควรค้นหาเสียก่อนว่าคำพิพากษาศาลชั้นต้นมีข้อผิดพลาดในข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายอย่างไร
3. ควรตรวจดูพยานหลักฐานตามที่ศาลชั้นต้นหยิบยกมาวินิจฉัย เพื่อค้นหาจุดบกพร่อง
 - หากเป็นปัญหาข้อเท็จจริง พิจารณาเสียก่อนว่าน้ำหนักพยานหลักฐานนั้นมีเพียงใด ควรค่าแก่การรับฟังหรือไม่ เพียงใด
 - หากเป็นข้อกฎหมาย มีคำพิพากษาฎีกาสันับสนุนข้อเถียงหรือไม่
4. ไม่ควรลอกคำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งฉบับในอุทธรณ์ (ฎีกาที่ 6570/2539)
5. ควรคำนึงว่าข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายใดที่มีได้ยกขึ้นอ้างในศาลชั้นต้น เป็นเรื่องต้องห้าม (ฎีกาที่ 716/2536, 3344/2545) (จำเลยขาดนัด ก็อุทธรณ์ได้ - ฎีกาที่ 1489/2535)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6570/2539 จำเลยที่ 2 ไม่จำเป็นต้องลอกคำฟ้องคำให้การและทางพิจารณามาในอุทธรณ์ซ้ำอีก แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 225 บัญญัติไว้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์นั้นคู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์เมื่ออุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 บรรยายฟ้องแต่เพียงว่าโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ว่าร่วมกันทำละเมิดต่อโจทก์ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินให้แก่โจทก์จำนวน 110,622 บาทพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จจำเลยที่ 2 ไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นดังกล่าวโดยไม่ได้บรรยายข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาไว้โดยชัดแจ้งเลยว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยคดีนี้อย่างไร คงโต้แย้งแต่คำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นในข้อที่จำเลยที่ 2 ไม่เห็นฟ้องด้วยเท่านั้น อุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ได้กล่าวไว้โดยแจ้งชัดไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว

แต่ควรหยิบยกในประเด็นที่ต้องการอุทธรณ์เท่านั้น โดยแยกให้เป็นชัดเจนว่า เป็นข้อกฎหมายอย่างไร ข้อเท็จจริงอย่างไร คำพิพากษาศาลชั้นต้นบกพร่องในประเด็นใด และอย่างไร และเหตุใดศาลอุทธรณ์จึงต้องรับฟังเหตุผลในอุทธรณ์ (เรียกว่า อุทธรณ์ไม่ชัดแจ้ง - ฎีกาที่ 3563/2543)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3563/2543 ปัญหาข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่คู่ความยกขึ้นว่ากล่าวในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา ไม่ว่าจะเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ คู่ความต้องกล่าวมาโดยชัดแจ้งในอุทธรณ์หรือฎีกาเพื่อศาลจะได้ทราบรายละเอียดว่าคู่ความติดใจอุทธรณ์หรือฎีกาโต้แย้งปัญหาใดได้โดยชัดแจ้ง เมื่อจำเลยกล่าวอุทธรณ์ไม่ชัดแจ้งศาลอุทธรณ์ก็ชอบที่จะปฏิเสธไม่วินิจฉัยได้ เพราะไม่เป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 716/2536 โจทก์ฟ้องอ้างมูลหนี้ตามสัญญาว่าจ้างทำฟิล์มโปร่งแสงโฆษณา โดยบรรยายมาในคำฟ้องว่า จำเลยจ้างโจทก์ทำจำนวนกี่แผ่น ค่าจ้างค่าจ้างอยู่จำนวนเท่าใด และ จำเลยได้รับสภาพหนี้ในเงินค่าจ้างดังกล่าวอย่างไร จึงเป็นคำฟ้องที่แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่ง ข้อหาและคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น สามารถทำให้จำเลยเข้าใจฟ้อง ได้ดีแล้ว ไม่เคลือบคลุม เมื่อคำให้การจำเลยเป็นเรื่องที่ต่อสู้ว่าจำเลยมิได้รับสภาพหนี้ ไม่เป็นเหตุให้ อายุความสะดุดหยุดลง การที่จำเลยอุทธรณ์ว่าหนี้ค่าจ้างทำฟิล์มโปร่งแสงโฆษณาระงับด้วยการแปลง หนี้ใหม่มาเป็นมูลหนี้ตามเช็ค จึงเป็นคนละเรื่องกับที่ให้การต่อสู้ไว้และเป็นข้อที่มีได้กล่าวกันมาแล้ว ในศาลชั้นต้น จำเลยยกขึ้นมาอุทธรณ์ไม่ได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคแรก เมื่อจำเลยให้การยอมรับว่า จำเลยได้ส่งจ่ายเช็คชำระหนี้ค่าจ้างทำฟิล์มโปร่ง แสงโฆษณาให้แก่โจทก์ เมื่อเช็คเรียกเก็บเงินไม่ได้ โจทก์ได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาในข้อหาความผิด ต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ต่อศาลอาญาธนบุรีในการพิจารณาคดี ดังกล่าว จำเลยให้การรับสารภาพและตกลงผ่อนชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โดยได้ผ่อนชำระให้ไปแล้ว 40,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้อง ซึ่งเป็นการชำระหนี้ค่าจ้างทำฟิล์มโปร่งแสงโฆษณาบางส่วนให้แก่โจทก์ เมื่อได้กระทำภายในอายุความ 2 ปี ย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พยานิชย์ มาตรา 172 เดิม(มาตรา 193/14 ใหม่) โจทก์ฟ้องหลังจากจำเลยงดการผ่อนชำระหนี้ให้แก่ โจทก์ยังไม่เกิน 2 ปี คดีจึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3344/2545 จำเลยอุทธรณ์โดยยกข้อเท็จจริงที่จำเลยมิได้ให้การต่อสู้ไว้เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเรื่องการมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ ถือได้ว่าเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาล ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 38 ประกอบด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1489/ 2535 ในคดีที่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์มีหน้าที่ต้องนำพยานหลักฐานมาสืบให้ฟังได้ตามฟ้องของโจทก์ จำเลยจึงมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นว่าพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่พอให้ฟังได้ว่าจำเลยได้ขายที่ดินให้แก่โจทก์ตามฟ้อง ฎีกาของโจทก์ที่ว่า นาย จ. ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนจำเลยไม่มีสิทธิที่จะเบิกความเป็นพยานให้จำเลย คำให้การของนาย จ. จึงรับฟังไม่ได้ นั้น เป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลอุทธรณ์ ภาค 1 จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

เว้นแต่ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน (ฎีกาที่ 2516/2541) หรือเป็นเรื่องที่คู่ความไม่อาจยกปัญหาข้อกฎหมายนี้ขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้นได้ เพราะพฤติการณ์ไม่เปิดช่องให้กระทำได้ หรือเป็นเรื่องไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยกระบวนการพิจารณาชั้นอุทธรณ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2516/2541 ปัญหาที่ว่าหนังสือมอบอำนาจไม่ขีดฆ่าอากรแสตมป์ จึงใช้เป็นพยานหลักฐานไม่ได้นั้น เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ไว้ในคำให้การ จำเลยก็ยกขึ้นอุทธรณ์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง แม้จะไม่มี การขีดฆ่าอากรแสตมป์ในหนังสือมอบอำนาจในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ก็ตามแต่ในระหว่างกำหนดระยะเวลายื่นฎีกา ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ขีดฆ่าอากรแสตมป์และโจทก์ได้ขีดฆ่าอากรแสตมป์แล้วจึงถือว่าหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวได้ปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 แล้ว ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้ ส. ฟ้องคดีโดยชอบแล้วโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

จบการบรรยาย